

Data Security: Public key

- Nyilvános kulcsú rejtjelezés
- RSA rejtjelező
- El-Gamal rejtjelező
- ECC: Elliptikus görbe kriptográfia

Data Security: Public key

RSA

1. Véletlenszerűen választunk két "nagy" prímszámot: p_1, p_2

2. $m = p_1 p_2$ $\phi(m) = (p_1 - 1)(p_2 - 1)$

$e, \quad 1 \leq e < \phi(m) \quad (\phi(m), e) = 1$

3. $d = e^{-1} \pmod{\phi(m)}$

4. $k^p = (m, e) \quad k^s = (d, p_1, p_2)$

Kódolás: $y = x^e \pmod{m} \quad 1 \leq x < m$

Dekódolás: $x = y^d \pmod{m} \quad 1 \leq y < m$

Data Security: Public key

RSA

Diszkrét matematika előismeretek

Maradékos osztás tétele: Tetszőleges a és b , $a > 0$, $b > 0$ egészekre egyértelműen létezik q és r egész, hogy $a = b q + r$, ahol $0 \leq r < b$, $q \geq 0$.

Euklideszi l.n.k.o. algoritmus

l.n.k.o. algoritmus következménye: Tetszőleges b és c egészekre, amelyek közül legalább egyik nem nulla, léteznek s és t egészek, hogy $(b, c) = s b + t c$

Inverz modulo m : A szám modulo m inverze akkor és csak akkor létezik, ha $(b, m) = 1$. Ha létezik inverz, akkor az egyértelmű az m -nél kisebb pozitív egészek között.

Fermat tétel: Ha a egész nem osztható p prímmel, akkor $a^{p-1} \equiv 1 \pmod{p}$

Fermat-tétel általánosítása: Ha p_1 és p_2 különböző prímekek, és az a egészre teljesül, hogy $(a, p_1 p_2) = 1$, akkor $a^{(p_1-1)(p_2-1)} \equiv 1 \pmod{p_1 p_2}$.

Kínai maradékok tétele: Ha az $a_1, a_2, \dots, a_r$ pozitív egészek páronként relatív prímekek, és $a_1, a_2, \dots, a_r$ tetszőleges egész számok, akkor az $x \equiv a_i \pmod{m_i}$, $i=1, \dots, r$, rendszernek van közös megoldása. Bármely két megoldás azonos modulo $m_1, m_2, \dots, m_r$.

Data Security: Public key

RSA

Játék RSA algoritmus:

$$p_1=7, p_2=11$$

$$m=77, \quad \varphi(m)=6 \cdot 10=60=2 \cdot 3 \cdot 5$$

$$e=7$$

$$d = 7^{-1} \pmod{60}$$

Euklideszi algoritmus alkalmazása:

$$60=8 \cdot 7+4 \quad 1 \cdot 60-8 \cdot 7=4$$

$$7=1 \cdot 4+3 \quad 7=60-8 \cdot 7+3$$

$$4=1 \cdot 3+1 \quad -60+9 \cdot 7=3$$

$$3=3 \cdot 1+0 \quad 60-8 \cdot 7=-60+9 \cdot 3+1$$

$$2 \cdot 60-17 \cdot 7=1 \quad \text{--->} \quad (-17) \cdot 7=1 \pmod{60} \quad \text{--->} \quad d=7^{-1} = -17 = 43 \pmod{60}$$

Data Security: Public key

RSA

“Ismételt négyzetre emelés és szorzás” algoritmus

Miért előnyös az $e=3$ vagy általában $e=2^t+1$ alakú választás?

$e=2^t+1$: 1 db (moduláris) szorzás és t db négyzetre emelés,
összes szorzási műveletek száma: $t+1$

Pl.

$e=3$: 1 szorzás és 1 négyzetre emelés,

$e=2^{16}+1$: 1 szorzás és 16 négyzetre emelés.

Data Security: Public key

RSA

Primszámkeresés

Mekkora annak P valószínűsége, hogy egy véletlenszerűen választott m bit hosszú n egész ($2^{m-1} < n < 2^m$) prímszám?

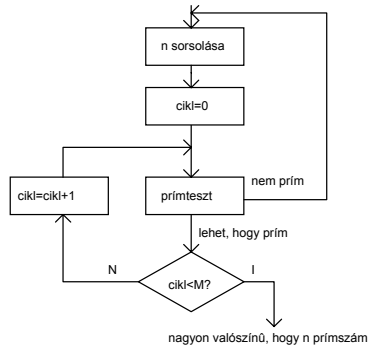
Csebisev számelméleti tétele: $\Pi(n)$ az n pozitív egésznél kisebb prímek számának nagyságrendje:

$$\Pi(n) \cong \frac{n}{\ln n}$$

$$P = \frac{\Pi(2^m) - \Pi(2^{m-1})}{2^m - 2^{m-1}} \cong \frac{2^{m-1} \frac{1}{(m-1) \cdot \ln 2}}{2^{m-1}} \cong \frac{1}{(m-1) \ln(2)}$$

Data Security: Public key

RSA

Fermat-teszt: Egy n összetett szám álprím egy b bázisra nézve, ha

$$b^{n-1} = 1 \pmod{n}$$

ahol $b \in \mathbb{Z}_n$, $\mathbb{Z}_n = \{z : 1 < z < n \text{ és } (z, n) = 1\}$.

Miller-Rabin teszt: Véletlenszerűen választunk egy b bázist

n *prímgyanús*, ha $b \in \mathbb{Z}_n$,

n *összetett*, ha $b \in \mathbb{Z}_n$

ahol $\mathbb{Z}_n$ azon $b \in \mathbb{Z}_n$ számok halmaza, amelyekre vagy

$$b^v = 1 \pmod{n}, \quad n-1 = 2^u \cdot v, \quad u \text{ páratlan}$$

vagy létezik olyan $0 \leq j < v$, melyre

$$b^{2^j u} = -1 \pmod{n}$$

Data Security: Public key

RSA

$$b^{n-1} = 1 \pmod{n}$$

Fermat álprím-e 33 a $b=2$ bázisra nézve?

$$\text{Nem: } 2^{32} = 4 \cdot (2^5)^6 = 4 \cdot (32)^6 = 4 \cdot (-1)^6 = 4 \neq 1 \pmod{33}$$

Fermat álprím-e $p-1$ a $b=p-2$ bázisra nézve, ahol p prim, $p > 3$?

$$\text{Nem. } (p-2)^{p-2} = (-1)^{p-2} = -1 \pmod{p-1}, \quad (p-2) \text{ páratlan.}$$

Data Security: Public key

RSA

Fermat-faktorizáció: $n = ab$, $a, b > 0$.

Legyen $t = (a + b) / 2$, $s = (a - b) / 2 \rightarrow a = t + s$, $b = t - s$.

$$\rightarrow n = t^2 - s^2 = (t+s)(t-s)$$

Ötlet: ha $a-b$ különbség "kicsi", akkor s is "kicsi" $\rightarrow t \approx n^{1/2}$.

Találgatás t -re: $t_1 = \text{int}(n^{1/2})+1$, $t_2 = \text{int}(n^{1/2})+2$, ...

Ellenőrzés: $t^2 - n$ négyzetszám?

Ha igen, akkor $t^2 - n = s^2 \rightarrow t, s \rightarrow a, b$.

Példa: $n=14803$; $\text{int}(n^{1/2})+1=122 \rightarrow 122^2 - n = 81 = 9^2$,
 $a=122+9=131$, $b=122-9=113$.

Data Security: Public key

RSA

Kicsi kódoló kulcsok problémája

$$\begin{aligned} y_1 &= x^e \pmod{m_1} \\ y_2 &= x^e \pmod{m_2} \\ &\dots \\ y_r &= x^e \pmod{m_r} \quad r \geq e \end{aligned}$$

Ha $m_1, m_2, \dots, m_r$

modulusok páronként relatív prímek, a kínai maradékok tétele alkalmazható

$\rightarrow$ hatékonyan kiszámíthatjuk $z = x^e$ hatványt,

$$x < \min\{m_i\} \rightarrow 0 < x^e < m_1 m_2 \dots m_r$$

z egész szám e -edik gyökét kiszámítva x nyílt szöveget megkapjuk!

Data Security: Public key

RSA

Közös modulus problémája

$$y_A = x^{e_A} \pmod{m} \quad y_B = x^{e_B} \pmod{m}$$

rejtett szövegek, ahol

$$(e_A, e_B) = 1 \quad \exists t, s: \quad t \cdot e_A + s \cdot e_B = 1$$

ahol $t < 0$, mivel $e_A > 0$, $e_B > 0$

$$(\text{wlog}) \quad t < 0 \rightarrow t = -1 \cdot |t|$$

$$(\text{wlog}) \quad (y_A, m) = 1, \quad (y_B, m) = 1 \rightarrow \exists y_A^{-1} \pmod{m}$$

$$(y_A^{-1})^{|t|} \cdot (y_B)^s = (x^{e_A})^{|t|} \cdot (x^{e_B})^s = x^{te_A + se_B} = x \pmod{m}$$

Data Security: Public key

EIGamal

EI-Gamal rejtjelező

G: multiplikativ csoport g generátor elemmel

Kulcspár: $pk=X$, $sk=x$,

ahol $X=g^x$, x véletlen elem $S=\{1,2,\dots,|G|\}$ halmazból

Rejtjelezés:

$m \in S$

$E_{pk}(m) = (Y, b)$,

ahol $Y=g^y$, y véletlen elem S halmazból

$b=Km$, $K=X^y$

Dekódolás:

(Y, b) rejtett szöveg

$D_{sk}(Y, b) = m$, $K=Y^x$, $m=b/K$,

Data Security: Public key

ECC

Elliptikus görbe F test felett:

$$y^2 + a_1xy + a_3y = x^3 + a_2x^2 + a_4x + a_6 \quad a_i \in F$$

$\text{char}(F) \neq 2$, $a_1 = a_3 = 0$ (karakterisztika)

$\text{char}(F) = 2$, szuperszinguláris: $a_1 = 0$ ($y^2 + a_3y = \dots$)
nem-szuperszinguláris: $a_3 = 0$ ($y^2 + a_1xy = \dots$)

$\text{char}(F) \neq 2, 3 \rightarrow y^2 = f(x)$, $f(x)$ harmadfokú polinom
 $\rightarrow$ változócsere $\rightarrow$ Weierstrass normál alak: $y^2 = x^3 + ax + b$
(x^2 -es tag eliminálása)

Példa: $y^2 - 2y = x^3 - x^2$

$$y \rightarrow y - 1$$

$$x \rightarrow x - 1/3$$

$$y^2 = x^3 + 1/3x + 1/27$$

Data Security: Public key

ECC

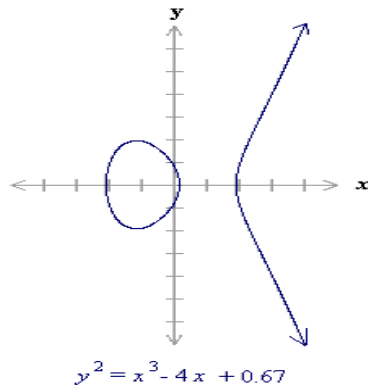
EC valós számtest felett

$$E/\mathbb{R} = \{(x, y) : y^2 = x^3 + ax + b\}, \text{ ahol } x, y, a, b \text{ valós}$$

$$x^3 + ax + b \text{ nincs ismételt faktor } (4a^3 + 27b^2 \neq 0) \rightarrow$$

$\{E/\mathbb{R} \cup O, +\}$ csoport

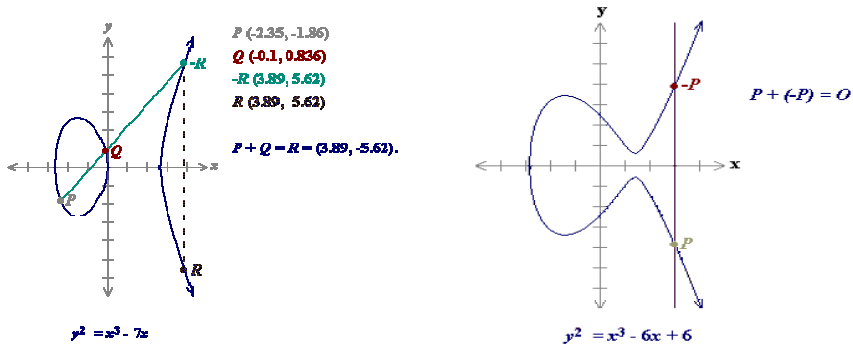
O : végtelenben fekvő pont

Data Security: Public key

ECC

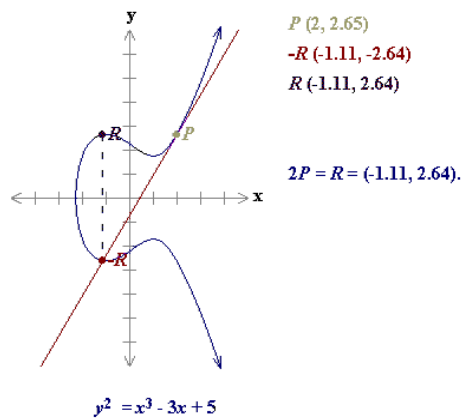
Összeadás művelet: $P+Q=R$

Data Security: Public key

ECC

$2P=P+P=R$

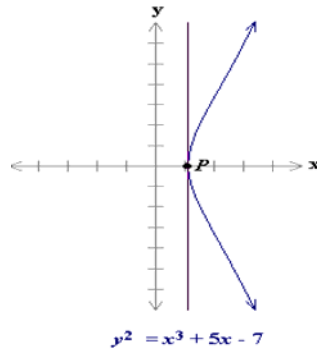
Data Security: Public key

ECC

2P, ha yP = 0

Definíció: $2P = O$!

$3P = 2P + P = O + P = P$, $4P = O$, $5P = P$,
 $6P = O$, $7P = P$, ...

Data Security: Public key

ECC

P+Q:

$P=(x_1, y_1)$, $Q=(x_2, y_2)$, $P+Q=(x_3, y_3)$ ($P \neq -Q$)

$y = sx + \beta$, $s = (y_2 - y_1) / (x_2 - x_1)$, $\beta = y_1 - s x_1$

$y^2 = (sx + \beta)^2 = x^3 + ax + b$: x_1, x_2 két megoldás

$x^3 - s^2 x^2 + (a - 2s\beta)x + (b - \beta^2) = 0 \rightarrow s^2 = x_1 + x_2 + x_3 \rightarrow x_3 = s^2 - x_1 - x_2$

$x_3 = [(y_2 - y_1) / (x_2 - x_1)]^2 - x_1 - x_2$

$y_3 = -y_1 + [(y_2 - y_1) / (x_2 - x_1)](x_1 - x_3)$

Data Security: Public key

ECC

Elliptikus Görbe F_p felett

$$y^2 = x^3 + ax + b \pmod{p}$$

$x^3 + ax + b \pmod{p}$ nincs ismételt faktora ($4a^3 + 27b^2 \neq 0 \pmod{p}$)

→ $\{E/F_p \cup O, +\}$ csoport

O : végtelenben fekvő pont

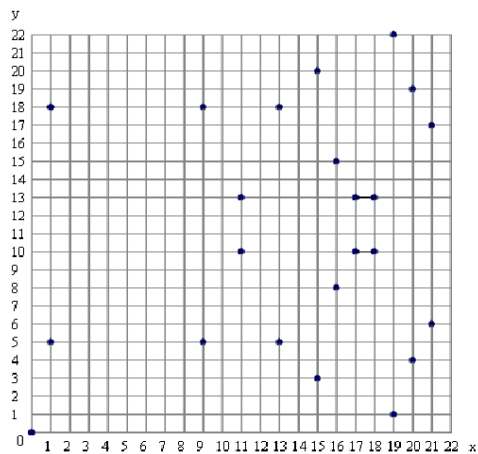
Példa: F_{23} $y^2 = x^3 + x \pmod{23}$.

23 db görbén fekvő pont:

(0,0) (1,5) (1,18) (9,5) (9,18) (11,10) (11,13) (13,5)
(13,18) (15,3) (15,20) (16,8) (16,15) (17,10) (17,13) (18,10)
(18,13) (19,1) (19,22) (20,4) (20,19) (21,6) (21,17)

Data Security: Public key

ECC

$$y^2 = x^3 + x \pmod{23}$$

Data Security: Public key

ECC

Elliptikus Görbe F_2^m felett

$$y^2 + xy = x^3 + ax^2 + b$$

Példa: F_{2^4}

$f(x) = x^4 + x + 1$ (aritmetika polinom)

$g = (0010)$: generátor. G hatványai:

$g^0 = (0001)$ $g^1 = (0010)$ $g^2 = (0100)$ $g^3 = (1000)$ $g^4 = (0011)$ $g^5 = (0110)$

$g^6 = (1100)$ $g^7 = (1011)$ $g^8 = (0101)$ $g^9 = (1010)$ $g^{10} = (0111)$ $g^{11} = (1110)$

$g^{12} = (1111)$ $g^{13} = (1101)$ $g^{14} = (1001)$ $g^{15} = (0001)$

$$y^2 + xy = x^3 + g^4x^2 + 1 \quad (a = g^4, b = g^0 = 1)$$

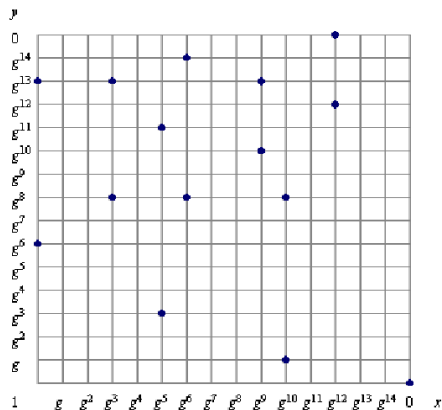
15 db görbén fekvő pont:

$(1, g^{13})$ (g^3, g^{13}) (g^5, g^{11}) (g^6, g^{14}) (g^9, g^{13}) (g^{10}, g^8) (g^{12}, g^{12})

$(1, g^6)$ (g^3, g^8) (g^5, g^3) (g^6, g^8) (g^9, g^{10}) (g^{10}, g) $(g^{12}, 0)$ $(0, 1)$

Data Security: Public key

ECC

$$y^2 + xy = x^3 + g^4x^2 + 1$$

Data Security: Public key

ECC

Elliptikus görbék feletti diszkrét logaritmus probléma (ECDLP).

ECDLP: adott a csoport két pontja P és Q , adjuk meg azt a k természetes számot, amelyre $kP = Q$;

k : Q diszkrét logaritmus P bázisra

Példa:

$$y^2 = x^3 + 9x + 17 \text{ over } F_{23},$$

Adjuk meg $Q = (4,5)$ diszkrét logaritmusát $P = (16,5)$ bázisra nézve!

$$P = (16,5) \quad 2P = (20,20) \quad 3P = (14,14) \quad 4P = (19,20) \quad 5P = (13,10) \quad 6P = (7,3) \quad 7P = (8,7) \quad 8P = (12,17) \quad 9P = (4,5)$$

Mivel $9P = (4,5) = Q$, így $k=9$.

Data Security: Public key

ECC

ECC Diffie-Hellman kulcscsere:

$E/\text{GF}(q)$

Q : publikus pont $E/\text{GF}(q)$ görbén:

1. $A \rightarrow B$: $k_A Q$
2. $B \rightarrow A$: $k_B Q$
3. A : $P = k_A(k_B Q)$
 B : $P = k_B(k_A Q)$,

ahol k_A, k_B véletlen egészek $\{1, 2, \dots, |E|\}$ halmazból.

Passzív támadó ismerete $\{E/\text{GF}(q), k_A Q, k_B Q, Q\}$,
célja $P = k_A k_B Q$ kiszámítása.

Data Security: Public key

ECC

ECC El-Gamal rejtjelező

$E/GF(q)$

Q: publikus pont $E/GF(q)$ görbén

1. B: $k_B Q$

2. $A \rightarrow B: rQ, M+r(k_B Q)$

ahol k_B, r véletlen egészek $\{1, 2, \dots, |E|\}$ halmazból.